

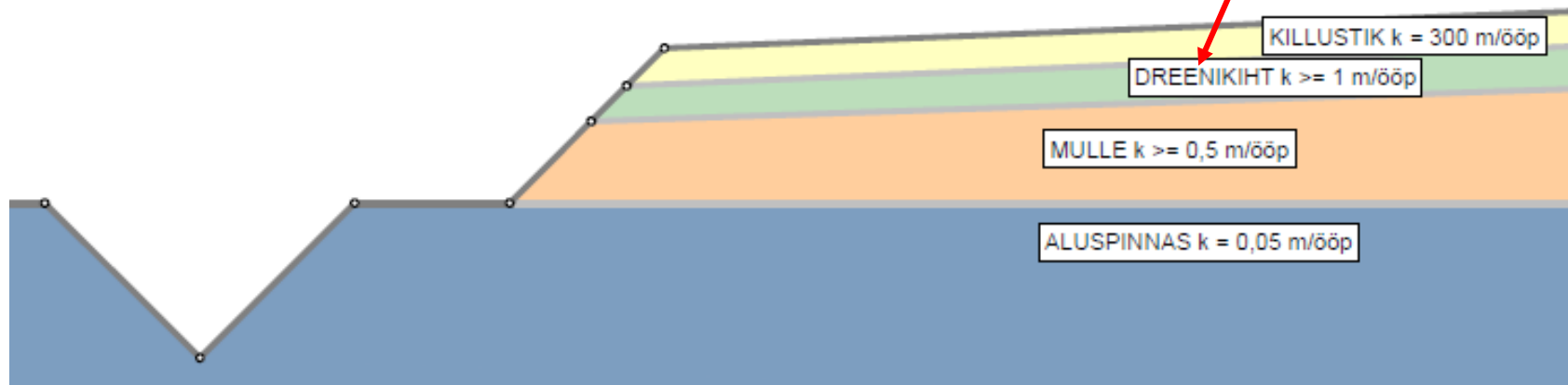
Vee liikumine muldkeha veeküllastunud ja veeküllastama tsoonis

ASFALDILIIT

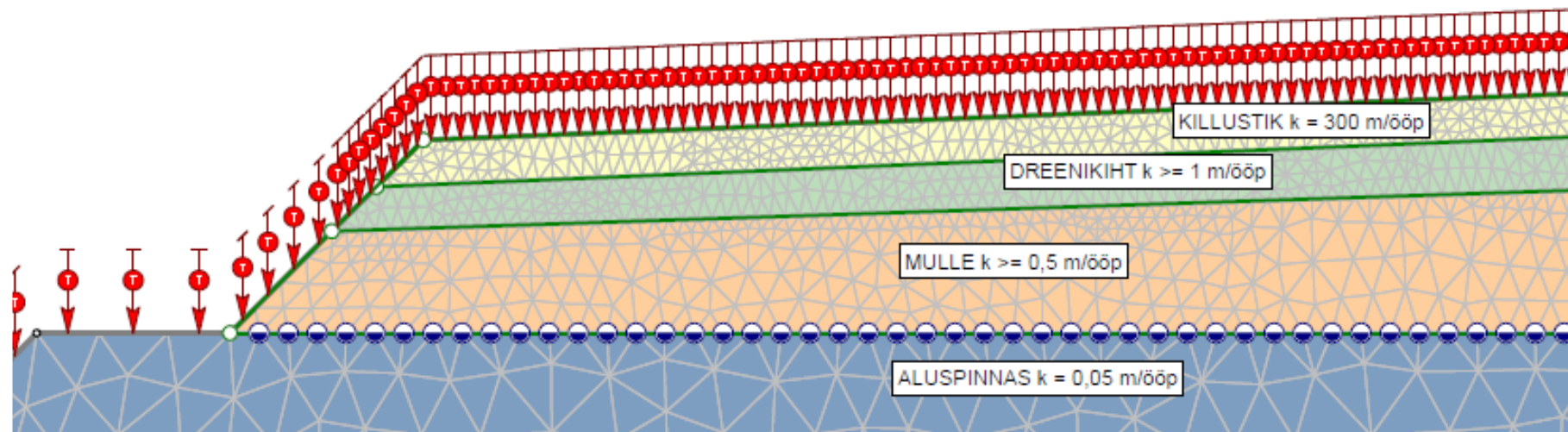
Tallinnas 05. novembril 2019.a.

Table 2.2. AASHTO drainage recommendations for time to drain from 100 to 50 percent of the drainable water (FHWA, 1994; AASHTO, 1985).

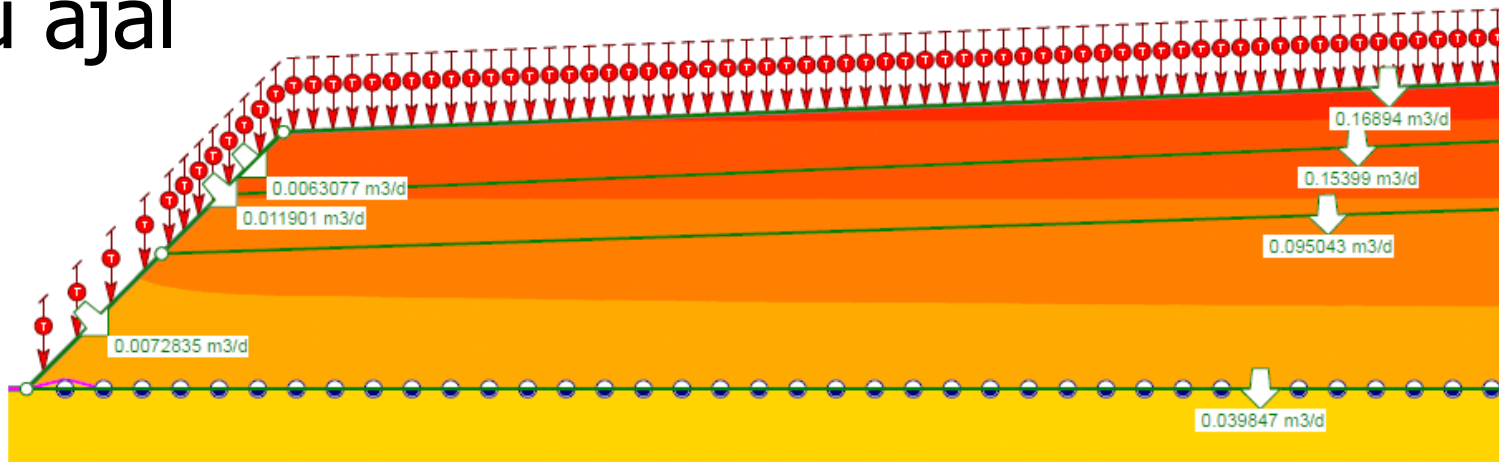
Quality of Drainage	Time-to-Drain
Excellent	2 hours
Good	1 day
Fair	7 days
Poor	1 month
Very Poor	Does not drain

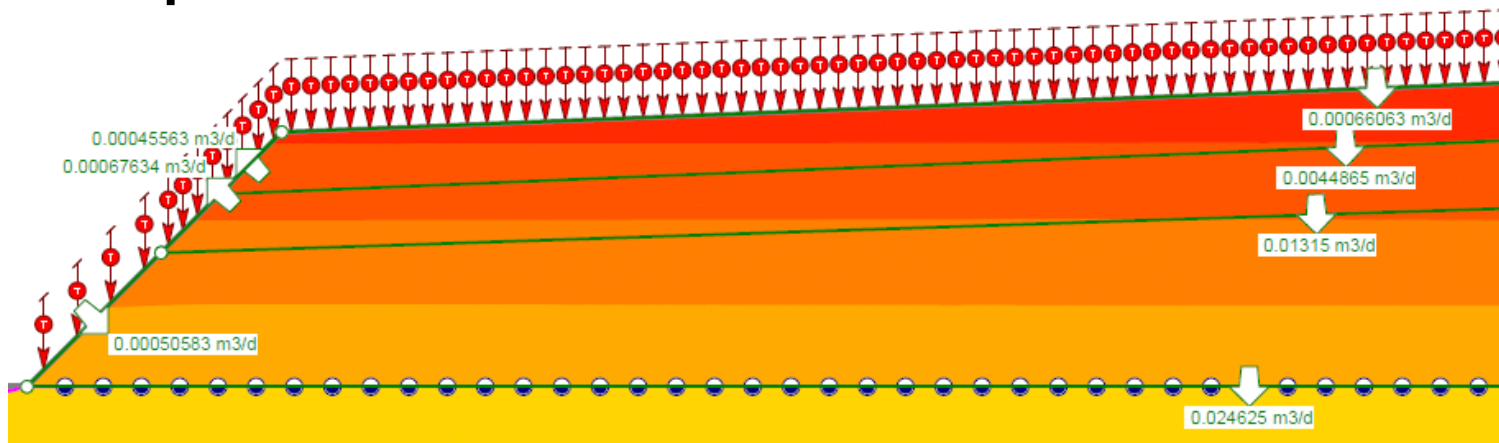
Tavaline keskmine vihmaseadu Eestis, 2 tundi, intensiivsusega 20 mm/ööp

Saju ajal

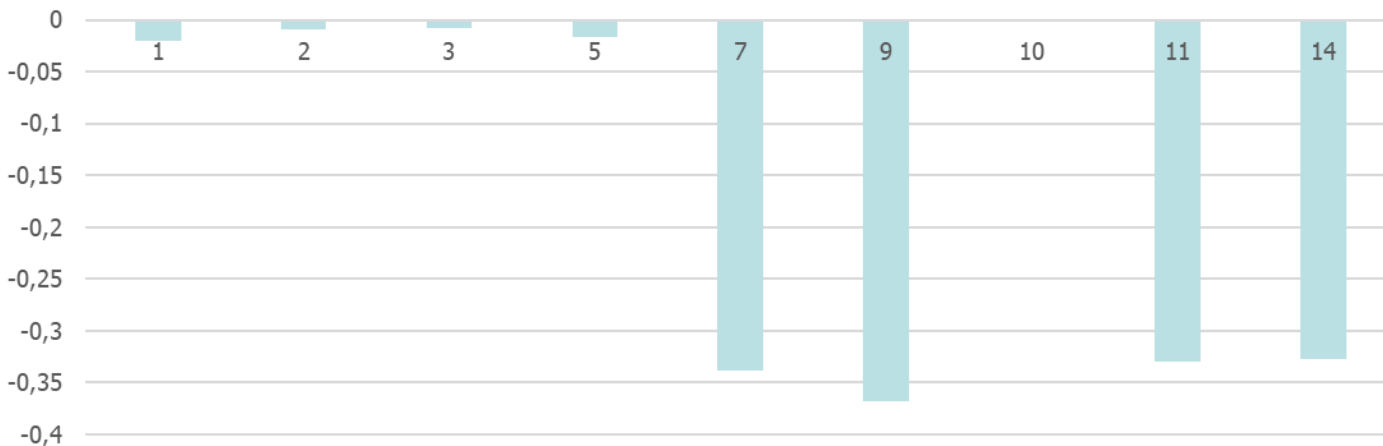

7 tundi peale sadu

Vee väljavool :

horisontaalselt nõlvast   vertikaalselt läbi kihtide

Tavaliste sadude ajal vesi läbib mulde vertikaalselt, nõlvadelt horisontaalset väljavoolu praktiliselt ei ole

Intensiivne sadu 25.-27.10.2019 – kokku 100...150 mm

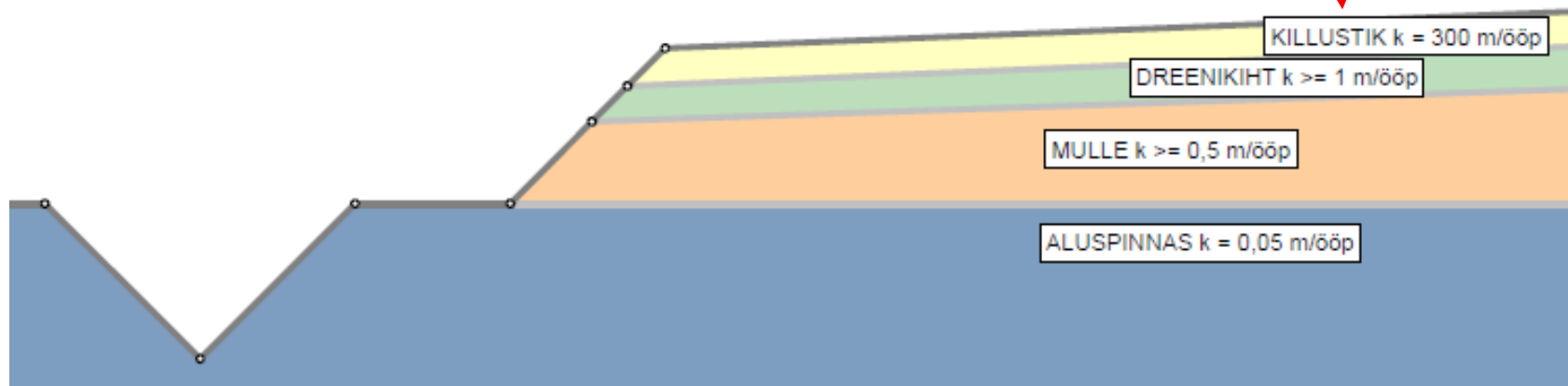
Foto 30.10

Sadu
25-27.10

Intensiivsete sadude ajal vesi voolab nõlvadelt horisontaalset väljavoolu killustikust

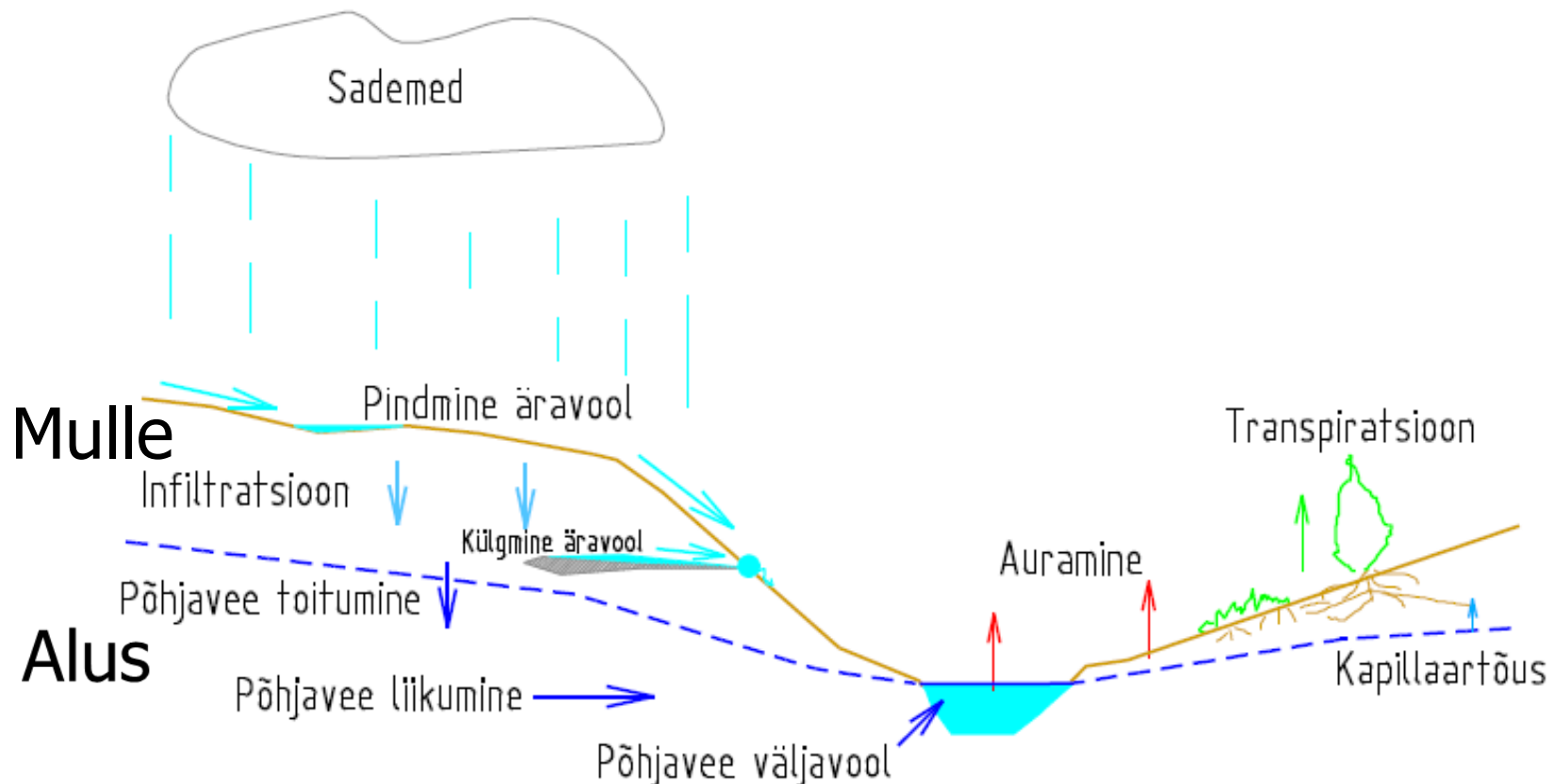
Table 2.2. AASHTO drainage recommendations for time to drain from 100 to 50 percent of the drainable water (FHWA, 1994; AASHTO, 1985).

Quality of Drainage	Time-to-Drain
Excellent	2 hours
Good	1 day
Fair	7 days
Poor	1 month
Very Poor	Does not drain

Vee liikumine pinnases (ja muldes)

HÜDROGEOLOOGILISED VÖÖNDID

- Aeratsioonivöönd (vadoze zone)

maakoore osa, mis paikneb püsivast veetasemest kõrgemal

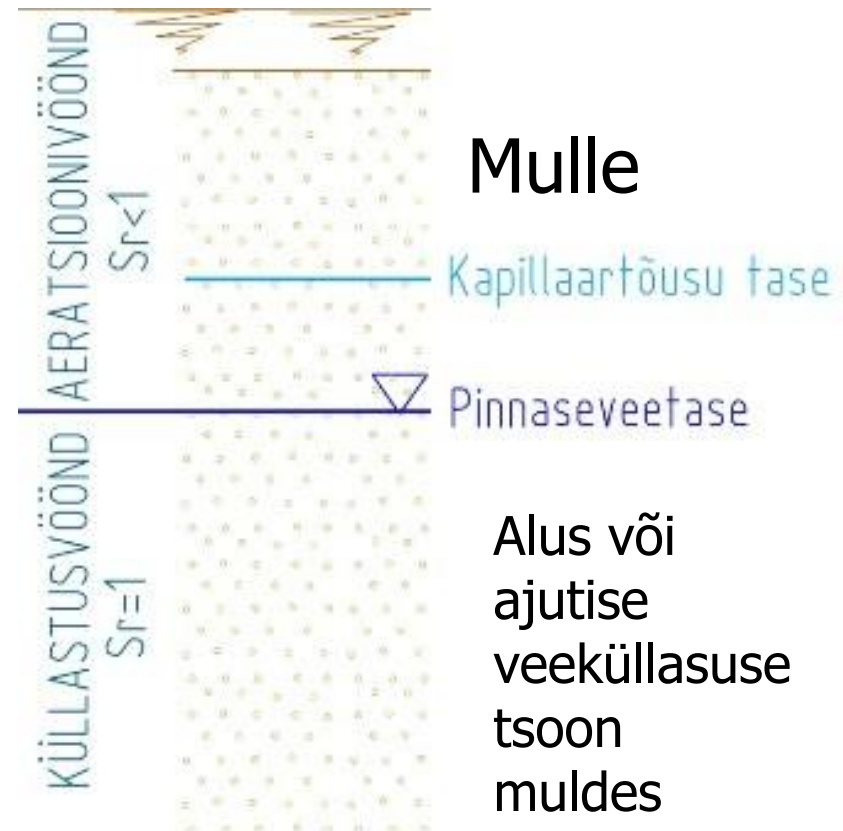
S_r – küllastusaste, näitab pinnase pooride veega täidetust

–kapillaartõusu vöönd $S_r \sim 1$

–Aeratsioonivööndis $S_r < 1$

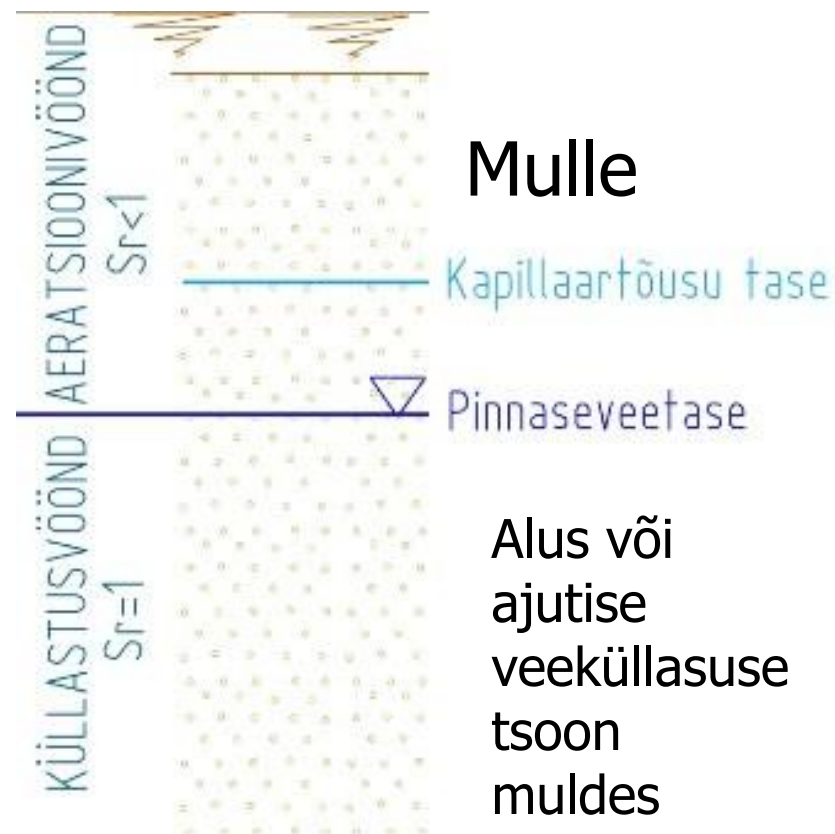
- Küllastusvöönd

püsivast veetasemest allpool paiknev maakoore osa, pinnasepoorid on veega täidetud $S_r = 1$

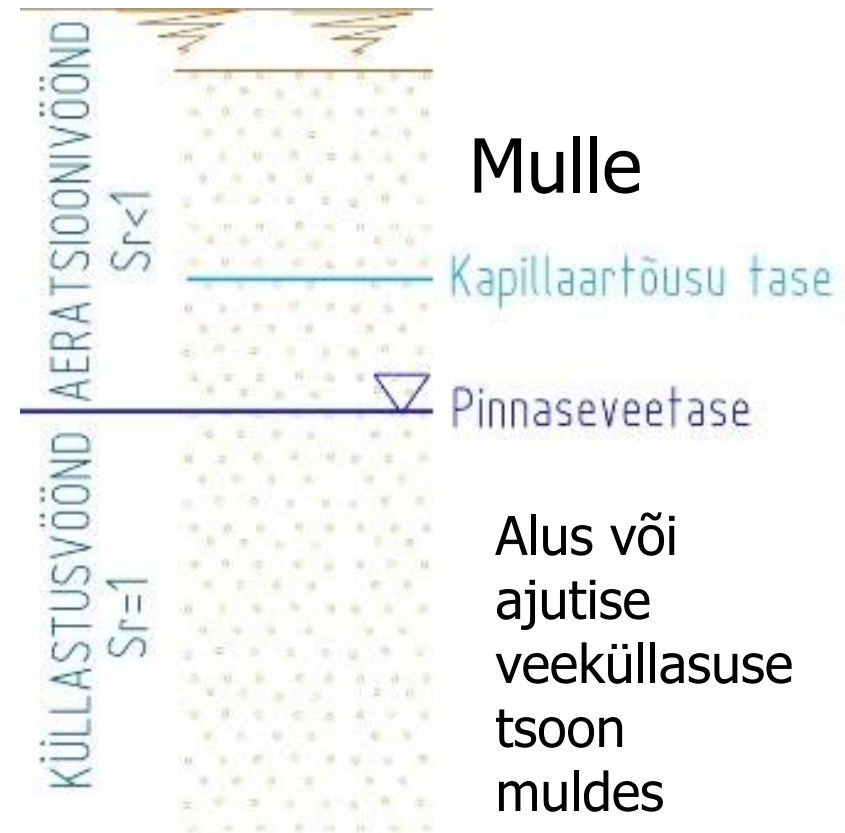
VOOLU SUUND JA GRADIENT

- Aeratsioonivööndis toimub vee liikumine gravitatsioonijõu mõjul vertikaalsuunas ülalt alla gradiendiga $i = 1$ (infiltratsioon) ja/või kapillaarjõudude toimel alt üles
- Vee liikumine küllastusvööndis toimub ainult kogurõhke erinevuse tõttu eri punktides, gradient tee kihtides ca $i = 0,04...0,05$

VOOLU RISTLÕIKE PINDALA VERTIKAALSEL JA HORISONTAALSEL VOOLAMISEL

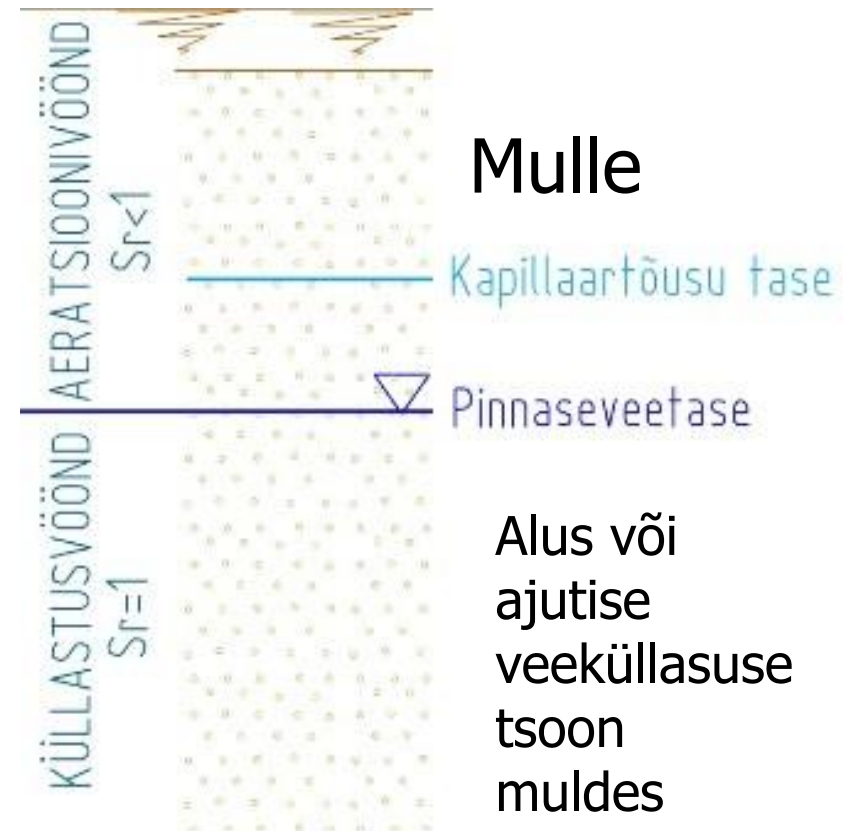
- Vee vertikaalse liikumise ristlõike pindala on muldes tee laius korda teelõigu pikkus, näiteks 10 m laiuse tee korral **10 m²** 1 m pikkuse lõigu kohta
- Vee horisontaalse liikumise ristlõike pindala on muldes **maksimaalselt** kihi paksus korda teelõigu pikkus, näiteks drenikihi puhul **0,2 m²** 1 m pikkuse lõigu kohta

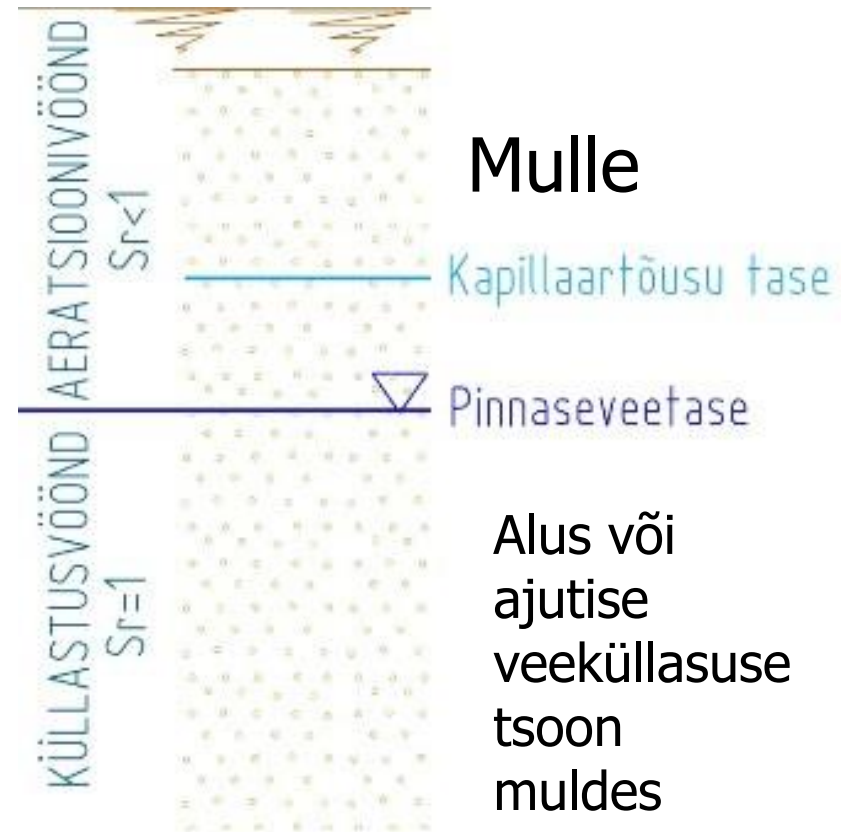
VOOLUHULGAD VERTIKAALSEL JA HORISONTAALSEL VOOLAMISEL

- Vee kogus ajaühikus vertikaalsel voolamisel on $Q = i * A * k = 1,0 * 10 \text{ m}^2 * k = 10 * k \text{ m/ööp}$
- Vee kogus ajaühikus horisontaalsel voolamisel on $Q = i * A * k = 0,05 * 0,2 \text{ m}^2 * k = 0,01 * k \text{ m/ööp}$

VERTIKAALSE VOOLAMISE TINGIMUSTE TEKKIMINE TEEMULDKEHAS

- Muldes peab tekkima (ajutine) veeküllastunud tsoon
- Tekkib kui alumine kiht ei suuda vertikaalselt nii palju vett ära juhtida, kui ülemine läbi laseb
- Sel juhul peab vertikaalne voolamine tagama võimalikult kiire vee välja voolamise
- Piisavalt kiire välja voolamise tagab vaid killustiku kiht (**$k = 300 \text{ m/ööp}$**) **NB**
- Mida kiiremini vertikaalne voolamine killustikus tekib, seda vähem vett infiltreerub muldesse

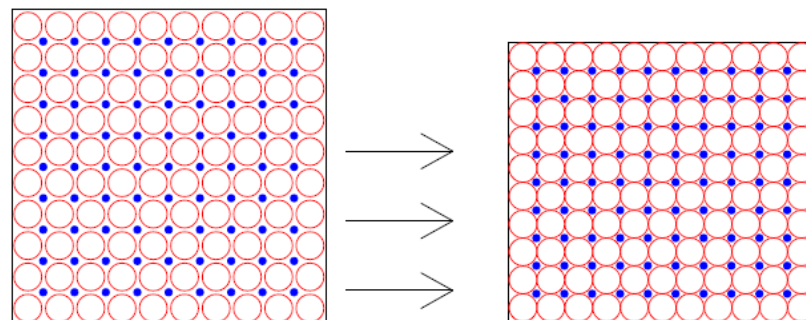
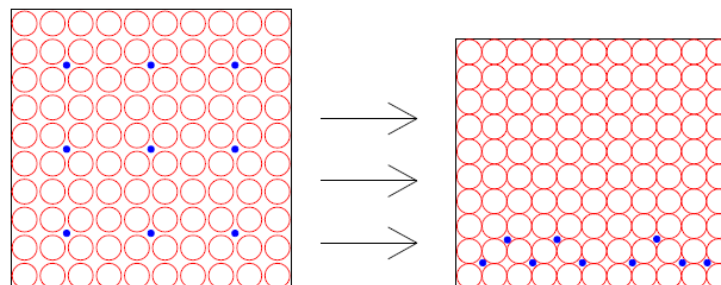

VERTIKAALSE VOOLAMISE TINGIMUSTE TEKKIMINE TEEMULDKEHAS

- Mida kiiremini vertikaalne voolamine killustikus tekib, seda vähem vett infiltreerub muldesse
- Mida väiksem on filtratsioonimoodul vahetult killustiku all, seda kiiremini tekib killustikus vertikaalne vee välja voolamine.
- Seega peaks killustiku kihi all olema võimalikult väikese veejuhtivusega (filtratsioonimooduliga) külmakindlast materjalist või pinnasest kiht.

VÄIKESE FILTRATSIOONIMOODULIGA KÜLMAKINDEL MATERJAL

- Suur poorsus ja filtratsioonimoodul
  - Väike elastsusmoodul suure poorsuse tõttu
  - Vett veeküllastuse korral poorides rohkem
-
- Väike poorsus ja filtratsioonimoodul
  - Suur elastsusmoodul väikese poorsuse tõttu
  - Vett veeküllastuse korral poorides vähem

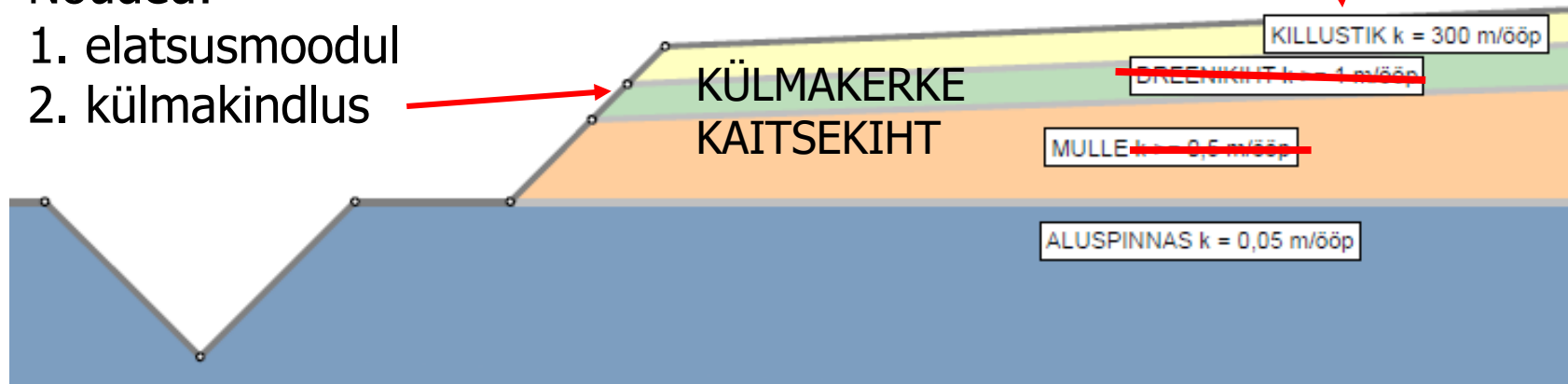

Table 2.2. AASHTO drainage recommendations for time to drain from 100 to 50 percent of the drainable water (FHWA, 1994; AASHTO, 1985).

Quality of Drainage	Time-to-Drain
Excellent	2 hours
Good	1 day
Fair	7 days
Poor	1 month
Very Poor	Does not drain

Nõuded:

1. elatusmoodul
2. külmaskindlus

Loodusseadused ja inimeste seadused